7/6488, 6519

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.19.0.APK.0.22.0.00.02/0012/443_4869 04 NISAN 2002

KONU: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 22/03/2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13999 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız eki Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mustafa Niyazi YANMAZ ile Kayseri Milletvekili Sayın Sevgi ESEN'e ait yazılı soru önergeleri cevaplandırılarak ekte sunulmuştur

Bilgilerinize arzederim.

Fevzi AYTEKİN
Çevre Bakanı

EKLER :
EK-1 2 Adet Cevap Metni (2 Sayfa)
EK-2 1 Adet Yazı Örneği (2 Sayfa)

7/6488

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA NİYAZİ YANMAZ'A AİT 7/6488-14138 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

SORULAR

Avrupa Birliği ülkeleri, Tupelov tipi Rus uçaklarının başta motorlarının aşırı gürültü çıkarmaları gibi çevresel faktörlerin sebep göstererek havaalanlarına girişleri yasaklanmıştır.

Yetkililer bu yasaklama nedeni ile Rus turistlerin ülkemizi tercih edeceği geçen sene 1.400.000 olan turist sayısının bu sene 1.700.000 bini bulacağı, böylece bavul ticaretinde önemli bir gelir artışı sağlanacağını öngörmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik krizde dikkate alındığında bu ticari potansiyelin göz ardı edilemeyeceği açıktır.

Ancak, AB ülkelerinin çevre konusunda gösterdikleri hassasiyeti, Avrupa Birliğine girme sürecinde olan Ülkemizin göstermemesinin nedenleri nelerdir?

Gelişmiş ülkelerde zararlı bulunan bazı faktörler, ülkemiz için zararlı değil midir?

Bu bakış açısı Siyanürlü çaylar, aspesli gemiler, radyoaktif atıklar mantığın bir devamı değil midir?

CEVAPLAR

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 14. maddesine dayanarak hazırlanan ve 11.12.1986 tarih ve 19308 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gürültü Kontrol Yönetmeliği'nin madde 9/1'inde Havaalanlarındaki her türlü gürültü ile ilgili esaslar şu şekilde belirtilmektedir. "Türk tescilindeki ve yabancı ülke tescilindeki havayolu araçlarının iç ve dış trafiğe açık havaalanlarımıza iniş ve kalkış yapabilmeleri için gürültü sertifikasına sahip bulunmaları gerekir. Gürültü sertifikası bulunmayan Türk ve yabancı ülke tescilli havayolu taşıtları iç ve dış trafiğe açık havaalanlarımıza gürültü tazminatı ödeyerek iniş ve kalkış yapabilirler. Bu tazminatlarla ilgili esaslar Ulaştırma Bakanlığınca belirlenir ve tebliğ şeklinde yayımlanır." Yine Yönetmelik madde 10'da "Havaalanı Gürültü Planları Hazırlanmasını takiben Çevre Bakanlığının gerekli gördüğü ve Ulaştırma Bakanlığı'nca uygun görülen havaalanlarında Ulaştırma Bakanlığı'nca hava araçlarının az gürültülü iniş ve kalkış biçimleri belirlenir. Hava aracı ve

havaalanları için gürültü konusunda belirlenecek her türlü metod standart ve kararlarda Ulaştırma Bakanlığı ile işbirliği yapılır" hükmü yer almaktadır.

Yönetmelik maddelerinde de anlaşılacağı üzere sözkonusu havaalanları ile ilgili gürültüden sorumlu Bakanlık Ulaştırma Bakanlığı' dır. Bakanlığımız bu konuda eşgüdüm görevini üstlenmiştir. Bu bağlamda, ekte bir örneği sunulan 31.10.2001 tarih ve 14227 sayılı yazımız ile havaalanlarındaki gürültünün azaltılmasına yönelik olarak alınacak tedbirler ilgili Bakanlığa iletilmiştir.

Diğer yandan ülkemizin Avrupa Birliği'ne uyum sürecinin başladığı 2001 yılından bu yana çevre konusunda uyum çalışmaları Bakanlığımızca sürdürülmektedir. İçinde bulunduğumuz ekonomik kriz dikkate alındığında "Sürdürülebilir Kalkınma" prensibiyle hareket ederek çevreyi kirletmeden, ülke turizminin geliştirilmesi hiç kuşkusuz temel hedeflerden birisidir. Bu yönüyle Bakanlığımızca AB 'ne uyum çalışmaları kapsamında yürütülen faaliyetler Bakanlığımızın kuruluş amacını da oluşturan çevrenin geliştirilmesi, korunması ve kirliliğin önlenmesi hedefini de taşımaktadır. Bu çerçevede, Bakanlığımızın gelecek nesillere de temiz, yaşanılabilir bir çevre sunmak için yaptığı çalışmalar AB' ne uyum programıyla bir kat daha güçlenmiştir.

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Çevre Kirliliğini Önleme ve Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI : B.19.0.ÇKÖ.0.02.00.02/4564-14227
KONU: Atatürk Hava Limanı

31 EKİM 2001

ULAŞTIRMA BAKANLIĞINA
(Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü)

İLGİ: 17.10.2001 tarih ve B.11.0.SHG.0.13.00.05/4761/27196 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda Atatürk Hava Limanı çevresinde artan uçak gürültüsünün azaltılması konusunda Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.Konu ile ilgili görüşlerimiz aşağıda belirtilmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanununun 14. maddesine dayanılarak çıkarılan Gürültü Kontrol Yönetmeliği Madde-9/1 de "Türk tescilindeki ve yabancı ülke tescilindeki havayolu araçlarının iç ve dış trafiğe açık hava alanlarımıza iniş ve kalkış yapabilmeleri için gürültü sertifikasına sahip bulunmaları gerekir.Gürültü sertifikası bulunmayan Türk ve yabancı ülke tescilli havayolu taşıtları iç ve dış trafiğe açık hava alanlarımıza gürültü tazminatı ödeyerek iniş ve kalkış yapabilirler.Bu tazminatlarla ilgili esaslar Ulaştırma Bakanlığınca belirlenir ve tebliğ şeklinde yayımlanır" hükmü yer almaktadır.

Yine Yönetmelik Madde-10 da "Havaalanı gürültü planları hazırlanmasını takiben Çevre Bakanlığının gerekli gördüğü ve Ulaştırma Bakanlığı'nca uygun görülen havaalanlarında Ulaştırma Bakanlığı'nca hava araçlarının az gürültülü iniş ve kalkış biçimleri belirlenir.Hava aracı ve havaalanları için gürültü konusunda belirlenecek her türlü metot standart ve kararlarda Ulaştırma Bakanlığı ile işbirliği yapılır" denilmektedir.

Bilindiği üzere havaalanları gürültüsü; a) uçan,inen,kalkan uçakların gürültüsü b) uçakların yerdeki işlemleri sonucu ortaya çıkan gürültü c) servis ve bakım alanlarında oluşan gürültüden kaynaklanmaktadır.

Havaalanı gürültüsü insanlar üzerinde psikolojik rahatsızlıkların yanı sıra baş ağrısı, baş dönmesi,sinirlilik, geçici işitme kaybı,sürekli sağırlık gibi etkiler ile konuşmayı,dinlemeyi,okumayı,uyumayı kesme gibi etkileri oluşturmaktadır.

Havaalanı gürültüsünü azaltmakta çeşitli yaklaşımlar vardır.Bunlar;

1. **Gürültü Engelleri** : Daha çok yerde kalkış hazırlığı yapan,manevra yapan veya bakımı yapılan uçakların gürültüsünün azaltılmasında kullanılır.Dünyanın bir çok yöresinde kullanılmaktadır.Gürültü engelleri aynı zamanda ses yutucu malzemelerle kaplı olmalıdır.Bu tür engeller yaklaşık 15 dBA gürültü azalması sağlamaktadır.
2. **Susturucular** : İçi ses yutucu malzeme ile kaplı jet motorlarının arkasına takılan tüp şeklinde konstrüksiyonlardır.
3. **Bitki Örtüsünden Yararlanma** : Yer düzeyindeki havaalanı gürültüsünün engellenmesinde bitki örtüsünden de yararlanılır.Ancak havadaki uçak için fazla etkili

olmayan bu önlem yerdeki gürültüyü önleyebilmesi için yaz,kış yaprağını dökmeyen yeteri sıklıkta,en az 100 metre genişlikte ağaçlıklı alanı gerektirir.

4. **Planlama ve Arazi Kullanımı** : Planlama ve arazi kullanım kararları uzun dönemde havaalanı gürültüsünden etkilenmeyi azaltan en önemli etkendir.Bu önlem daha çok yeni yapılacak havaalanlarında uygulanır.Havaalanının eş gürültü eğrileri çizilerek yerleşim bölgelerinin ve diğer gürültüye duyarlı alanların rahatsız edici sınırların dışında tutulması gürültü denetimi yollarından biridir.
5. **Uçuş Yolları ve İniş,Kalkış Açıları** : Genelde uçakların rüzgarı karşısına alarak inmesi,arkasına alarak da kalkması gürültüyü azaltıcı bir faktördür.Diğer taraftan uçakların iniş ve kalkış yollarının seçiminde gürültü etkeni de düşünülmelidir.Uçakların havaalanı gürültüsüne asıl katkıları kalkışta olur.Uçakları kalkışta izleyecekleri yolun yerleşim alanları üzerinden geçmemesi tam tersine endüstri bölgeleri,yollar,ırmaklar,deniz ve göl üzerinden geçmesi gürültüden etkilenmeyi azaltacaktır.Ayrıca, havaalanının hemen yakınında yerleşim bölgeleri varsa uçakların havalandıktan sonra düşük bir eğimle ve düşük bir itme gücü ile yerleşim bölgelerinin üzerinden geçmesi gerekir.Yerleşim bölgeleri piste çok yakın değilse uçakların yüksek bir kalkış açısı ile havalanması gerekir.
6. **Gece Uçuşu Sınırlaması** : İnsanların gece saatlerinde gürültüye karşı duyarlılıkları daha fazladır.ABD ve Avrupa' da bir çok havaalanlarında gece uçuşu sınırlaması vardır.Bunlara,California John Wayne Havaalanı,Washington National Havaalanı,Şikago O'Hare Havaalanı,Londra Heatrow Havaalanı örnek olarak gösterilebilir.Saat 23.00-6.30 arasında gece uçuşlarının sınırlandırılması havaalanı çevresinde yaşayan insanların şikayetlerini önemli ölçüde azaltacaktır.
7. **Havaalanı Pist Yönünün Seçimi** : Havaalanı pistlerinin seçiminde topografya ve rüzgar önemli rol oynamaktadır.Havaalanları için genellikle düzlük alanlar seçilir havaalanında birden çok pistin bulunması durumunda çevredeki yerleşim bölgeleri göz önünde tutularak gürültü açısından tercih edilen pistler saptanmalıdır. Havaalanı gürültüsünü önlemenin bir yoluda gürültülü uçakların inişine hiç izin vermemek veya uçaklardan çok yüksek havaalanı ücreti talep etmektir.Avrupa da birinci nesil gürültülü jetlerin kullanımı kaldırılmıştır.İkinci nesil jetlerin kaldırılması da 1995 de başlayıp 2002 yılında tamamlanmış olacaktır.Bu tarihten itibaren ICAO Chapter 3 / Stage 3 de tanımlanan sessiz uçaklar kullanılacaktır.
   Gürültüyü önlemenin bir yolu da havaalanı çevresindeki yapılarda ses yalıtımı yolu ile alınabilecek önlemlerdir.

Bu bağlamda; Atatürk Hava limanı çevresindeki gürültünün önlenmesi ile ilgili tedbirlerin yukarıda belirtilen esasların da göz önüne alınarak Bakanlığınızca tespit edilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Sami AĞIRGÜN
Bakan a.
Genel Müdür